

# Martina Čurdová: Flamenco jako prvek sociálního života Cikánů na Sacromonte

## Oponentský posudek bakalářské práce

Bakalářská práce M. Čurdové si klade vysoké cíle: *zjistit, jakou roli hraje flamenco v sociálním životě cikánské skupiny obývající čtvrť Sacromonte ve městě Garnada ve Španělsku.* (s.4) S tímto základním cílem je spojena celá řada konkrétnějších otázek, které mají být zodpovězeny z *metodologických a teoretických pozic sociální a kulturní antropologie... pomocí využití odborné literatury...* a zejména terénního výzkumu (tamtéž).

Autorka strávila nejprve část svého desetiměsíčního španělského stipendia částečně předvýzkumem, a poté tři měsíce prací v terénu. Její zřejmě dobrá znalost španělštiny jí usnadnila jak studium velkého množství domácí literatury, tak rozhovory v terénu.

Svou práci rozdělila do tří hlavních částí. V první (s. 4 – 6) popisuje metodologii a průběh terénního výzkumu, ve druhé se zabývá historií Cikánů ve Španělsku (s.7 – 25), ve třetí (s. 26 – 42) pak flamenkem, jeho historií a podobou, specifickou podobou v Granadě a flamenkem jako aspektem kultury španělských Cikánů. V závěru shrnuje hlavní rysy využití flamenka k upevnění kulturní identity granadských Cikánů.

Práce je psaná kultivovaným jazykem, využívá rozsáhlé, především španělské literatury (zde na okraj: domnívám se, že pro témata, nespojená povýtce se Španělskem, lze využít podstatnou literaturu i v češtině, např. Hancockovu *Zemi utrpení*, která reflektuje současnější pohled na otázku migrace Romů do Španělska). Přílohu tvoří originální (španělské) verze citovaných knižních pasáží, přepisy tří rozhovorů, schémata sacromontských jeskyní a fotografie jeskyní, flamenkových představení apod.

Z formálního hlediska jde o velmi pěknou práci, která má jasně stanovené téma, přiměřenou strukturu a srozumitelně podané závěry. Z obsahového hlediska mám dvě výhrady:

1. získané závěry přímo vybízejí k širšímu srovnání. Prakticky všude na světě se Romové živí jako profesionální hudebníci, a proto dochází k podobné dichotomii „pro jiné x pro nás“. Také kontext provozování hudby (v našem prostředí nazývaný bašaviben) bývá velmi podobný. I pokud rezignujeme (z pochopitelných důvodů náročnosti takového úkolu) na mezikulturní komparaci, bylo by dobré tyto paralely alespoň zmínit.
2. Autorka na začátku popisuje, jak měla v úmyslu pracovat v terénu, a později, jak se jí to pro uzavřenost informátorů nedařilo. V celé práci tak lze sledovat odkazy na literaturu jako základní zdroj informací. Tři krátké (poněkud bezradně působící) rozhovory v příloze potvrzují dojem, že v terénu opravdu nic nového nezjistila. To je velmi snadné pochopit. Je ovšem otázka, jestli lze psát vědeckou práci (a já považuji bakalářskou práci za „nukleární vědu“, tedy nikoli za recyklaci již známého, ale za poznání dosud neznámého) při selhání vědeckých metod.

Pokud bychom tedy hodnotili tuto bakalářskou práci jako „opus factum“, chybělo by jí podstatné. Pokud je ovšem jen průběžnou zprávou o tom, kterak se student stává antropologem (a terénní práce je mnohými autoritami chápána právě takto: jako etapa proměny z adepta na vědce), pak je i zážitek selhání podstatnou zkušeností. Martina Burdová se s tímto selháním vyrovnala poměrně se ctí. **Předkládanou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji jí 30 – 32 kreditů.**

PhDr. Zuzana Jurková, Dr.

Slaný 16.10.2006